

žarek dobrote

12/XII
december
2014

glasilo slovenske karitas

Karitas

GRADIMO DRUŽINO

3 ••• V družini sem doma

V LUČI STROKOVNOSTI

6 ••• Pogovor z otrokom

7 ••• Ko v starosti boli duša in telo

TO MORAMO VEDETI

9 ••• Družine v stiski in mediji

NA OBISKU

10 ••• Dobrota se vedno povrne

11 ••• Družina, ki živi veselje

12 ••• Seminarji Karitas 2014

12 ••• Odprta vrata za življenje brez odvisnosti

CELJE

13 ••• Gledališka predstava za družino v stiski

KOPER

13 ••• Dobrodelni koncert »Goriška dlan« 2014

LJUBLJANA

14 ••• Poplave v ljubljanski nadškofiji

MARIBOR

16 ••• S svojim delom in življenjem pričevati za Cerkev

16 ••• 72 ur brez kompromisa

MURSKA SOBOTA

17 ••• Ko se združita znanje in sočutje

18 ••• Solidarni s Sirijo in Irakom

19 ••• Pomoč ogroženim z virusom ebole v Afriki

NAPOVEDNIK

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

5. 12. Miklavževanje za otroke zaposlenih na ŠKC v Vrbju ob 16.30
15. 12. Kuharski tečaj v Vrbju: peka in krašenje medenjakov ob 17.00
17. 12. Božično srečanje sodelavcev Karitas v celjski škofiji, predstava Prerok in druženje, Dom sv. Jožefa ob 17.00
19. 12. Božično srečanje zaposlenih na ŠKC s škofom, Laško ob 11.00
25. 12. Obisk škofa in sodelavcev ŠKC v Zavetišču za brezdomec Celje ob 16.00
Vsak ponedeljek med 17.00 in 18.30 v Celju individualno svetovanje za ljudi v stiski, prof. Saraja Hribernik

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

29. 11. Blagoslovitev novih prostorov Karitas v Kopru ob 9h
1. 12. Srečanje Karitas vipavske dekanije
3. 12. Umetniki za Karitas, Ars Gorica
5. 12. Odbor ŠK za materialno pomoč, Ajdovščina ob 16h
Maša ob dnevu prostovoljcev, Vipava ob 18.30
8. 12. Obisk starejših, PNC
9. 12. Srečanje prejemnikov pomoči, Ajdovščina ob 18h

POVEZANI ZA DOBRO

Helena Zevnik Rozman

Na zahvalno nedeljo smo imeli v naši družini posebno praznovanje, vsako praznovanje pa prinese kar veliko priprav s peko peciva in drugih dobrot. Pa so me nekaj dni pred nedeljo poklicale sorodnice in povprašale: »Ali kaj rabiš? Kaj spečemo?« In v nedeljo je bila na mizi torta, pa različno pecivo ... Predvsem pa smo doživeli tisti občutek pripadnosti naši razširjeni družini, kjer se počutiš varno, sprejeto in kjer brez besed veš, kaj je solidarnost v družini.

Nekaj podobnega se mi zdi, da lahko doživljajo ljudje, ki so jih v teh dneh zajele poplave. Ko prihajajo gasilci, sosedje, ljudje dobre volje in pomagajo pri varovanju hiše, odstranjevanju posledic ali samo s toplim čajem in prijazno besedo. Zdi se mi, da nas vsaka taka katastrofa poveže med seboj in nas prizemlja, da ne smemo živeti drug mimo drugega, zaverovani sami vase. Predvsem pa nam da tisti občutek, da smo vsi ena velika družina, kjer se počutimo doma. Zato smo v teh dneh vsi povabljeni k solidarnosti, lahko z molitvijo, darom ali, če zmoremo, s konkretnim delom.

9. 12. Srečanje DK Idrija Cerkno in Tolminske OK
Druženje generacij, Ilirska Bistrica
10. 12. Srečanje Istrske OK
11. 12. Srečanje prejemnikov pomoči, Koper ob 17 h
13. 12. Adventna duhovna obnova, Vipavski Križ ob 9h
16. 12. Obisk v DSO, Postojnska DK
18. 12. Obisk v bolnišnici Valdoltra
20. 12. Duhovna obnova slepih in slabovidnih, Vipavski Križ ob 9h
Obisk v Domu, Markovec
21. 12. Obisk v Domu, Izola
25. 12. Obisk v Domu, Lucija
26. 12. Božična maša v DSO I. Bistrica
27. 12. Obisk v Domu, Gažon

ŠKOFIJSKA KARITAS LJUBLJANA

11. 12. Četrtekov izobraževalni večer na Brezjah: *Razvoj možganov ni nikoli končan*, dr. Andreja Poljanec, spec. zakonske in družinske terapije, ob 17h
18. 12. Duhovna obnova sodelavcev Škofijske karitas Ljubljana

ŠKOFIJSKA KARITAS MARIBOR

27. 1. Izobraževanje sodelavcev in prostovoljcev Karitas – Maribor
27. 1. Izobraževanje sodelavcev in prostovoljcev Karitas – Sl. Gradec
29. 1. Izobraževanje sodelavcev in prostovoljcev Karitas – Ptuj

ŠKOFIJSKA KARITAS MURSKA SOBOTA

6. 12. Predstavitve Lazarjevega doma in Miklavžev sejem v Murški Soboti
12. in 13. 12. Akcija dobrodelnosti pred Hoferjem v Murški Soboti, Lendavi, Ljutomeru in Gornji Radgoni

• FOTO NASLOVNA in ZADNJA STRAN arhiv Slovenske karitas •

gradimo družino

V DRUŽINI SEM DOMA

Silvo Šinkovec

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Družina kot izkušnja

Nekaj so želje, drugo pa je resničnost. Kriza, ki jo omejuje papež, je očitna. Vsak par, ki se poroči, sanja svoje velike življenjske sanje, toda hitro pridejo preizkušnje. Zaradi težav, ki jih otroci vidijo pri starših, in zaradi nenaklonjenega javnega menja se mnogi mladi ne želijo poročiti. Ne verjamejo, da se sanje lahko uresničijo. Ker gredo hitro v partnerske odnose, za kar pa še niso zreli, imajo preveč negativnih izkušenj, zato ne verjamejo ne sebi ne partnerju, da so sposobni trajnega ljubečega odnosa. Buscaglia v Hvalnici očetom pravi, da »kljub nespodbudnim statistikam današnji oče verjame v uspešen zakon. Odločen je, da bo še naprej rasel in se krepil s pomočjo starševstva. Njegovo predvidevanje je navadno pravilno v polovici primerov« (Leo Buscaglia, Očka, moj oče, 2008: 21, Ljubljana).

Vsi poznamo družine, ki gredo skoz mnoge preizkušnje: prezgodnja smrt, bolezni, učni neuspehi otrok, vedenjske težave, invalidnost, duševna prizadetost, ločitev, spolne zlorabe, nasilje, zasvojenosti (alkoholizem, mamila, internet, igre, deloholizem) itd. Kdo se ne spomni očeta, ki je vrgel hčerko iz devetega nadstropja; te dni smo poslušali žalostne zgodbe, ko se mama zjutraj zbudi in hčerke ni več v stanovanju, po več mesecih zve, da je nekje v Italiji ugrabljena; ko je motorist umrl na cesti; ko mož pravi ženi, da gre z drugo žensko; ko je človek umoril drugega in še sebe; ko pride hčerka in pove staršema, da je lezbijka; ko se mama po dolgem času zave, da je vse, kar se s sinom čudnega dogaja, povezano z drogo ...

Kaj sedaj? Frančišek nas spomni: »Ko gremo naproti drugim, to ne pomeni, da tečemo v svet brez smeri in cilja. Pogosto je bolje upočasniti korak, odložiti tesnobo, da bi drugemu videli v oči in mu prisluhnili. Mnogokrat je bolje odpovedati se nujnim stvarim, da bi spremljali človeka, ki je obtičal na robu ceste.« (VE 46)

Iskanje rešitve

Papež Frančišek vsak dan poudarja, da je treba biti na strani ubogih. »Danes in vedno velja: 'ubogi so prvi naslovljenci evangelija', ponavlja z besedami papeža Benedikta XVI. V apostolski spodbudi poudarja, da mora misijonarska Cerkev »doseči vse, brez izjem«. »Brezplačno oznanjevanje evangelija ubogim je znamenje Božjega kraljestva, ki ga je prinesel Jezus. Naravnost je treba povedati, da obstaja neločljiva povezanost med našo vero in ubogimi. Ubogih nikdar ne pustimo samih!« (VE, 48)

Kakšna je Cerkev, ki ji ubogi niso mar? Papež Frančišek ima jasno podobo Cerkve, ki ji pripada. »Veliko

raje imam 'obtolčeno Cerkev, ki je ranjena in zamazana, ker je šla ven na ceste, kakor pa bolno Cerkev, ki se zaradi svoje zaprtosti in lagodnosti oklepa lastnih varnosti. Ne maram Cerkve, ki skrbi za to, da bi bila v središču, in se končno zaplete v kup morečih skrbi in sporov.« (VE 49)

Papež upa: »Bolj kakor strah, da bi se zmotili, upam, da nas navdaja strah pred tem, da bi se zapirali v strukturo, ki nam dajejo napačno varnost, v predpise, ki nas spreminjajo v nepopustljive sodnike, v navade, v katehizem se čutimo mirne, medtem ko zunaj čaka množica lačnih ljudi in nam Jezus nenehno ponavlja: 'Dajte jim vi jesti'« (Mt 6,37). (VE 49) **Karitativni delavec vstopa v krhkost družine, v njeno stisko, kar ni enostavno, je pa velik blagoslov. Ko smo v stiski, smo tudi najbolj duhovno odprti. Človek, ki želi pomagati drugim, mora najprej biti dober poslušalec. Kdor veliko in dobro posluša, veliko zve, kajti dober poslušalec odpira vrata zaupanja. Ko nas nekdo sliši in imamo občutek, da nas pozna, se lahko zaupamo, pove mo tisto pravo, kar nas v duši teži. Ker pozna našo stisko, lahko računamo, da nas s to stisko lahko sprejme. Če se čutimo sprejeti v stiski, nam v veliki meri že odleže. Dober poslušalec hitreje ugotovi, kaj kdo potrebuje, zato se odnos nadaljuje v iskranju smiselne pomoči. Da karitativni delavec lahko v polnosti opravlja svoje delo, potrebuje tudi veliko mero svobode, zato mora preveriti svoje predsodke do družbenih skupin in posameznikov, kajti če ima predsodke, ne bo mogel zares poslušati, niti smiselno pomagati.**

Vedno znova me pretresejo posnetki iz Fatime, kjer ljudje v dolgi vrsti, mnogi po kolenih, romajo k Mariji. V veliki stiski človek še bolj išče Božjo pomoč. Že Platon je trdil, da »sposobno telo ne more nikoli s svojimi zmognostmi izoblikovati dobre duše, temveč krepstna duša lahko s svojo močjo kar najbolje izpopolni telo« (Platon, Država, 1976: 121). Človekov duh je bistvo življenja, ne telo, kar danes tako zelo poudarja celotna družba. Je že prav, da z vso pozornostjo skrbimo tudi za telo, toda duh daje telesu lepoto. Kristjanom je to blizu, saj sv. Pavel trdi, da so sadovi Duha znani, pa tudi dela mesa so znana (Gal 5,19. 22.) Duhovni boj se odigrava v duši. Zato je pomembno pomagati materialno, toda pomagati je treba tudi duhovno. Že starozavezni Izraelci so povezovali materialno življenje z duhovnim. Ko so se oddaljili od Boga, jim je šlo slabo, ko so bili Bogu predani, so čutili blagoslov v življenju. Torej ne gre za to, da bi ubogim dajali samo materialne stvari. Papež izrecno pravi: »Vstanimo, pojdemo ven, da bi vsem podarili življenje Jezusa Kristusa!« Ubogi potrebujejo Kristusa, potrebujejo smisel, vero, duhovno tolažbo. »Če naj nas kaj navdaja s sveto skrbjo in vznemirja našo vest, tedaj je to dejstvo, da mnogi naši bratje in sestre živijo brez moči, luči in tolažbe prijateljstva z Jezusom Kristusom, brez skupnosti vernikov, ki jih sprejme, brez obzorja smisla in življenja.«

Kaj naj torej Cerkev da ubogim? »Potujoča Cerkev je Cerkev z odprtimi vrati.« (VE 46) Da »Cerkev ne bo carinska postaja, ampak Očetova hiša, v kateri je prostor za vsakega z njegovimi težavnim življenjem,« naj odpre vrata zakramentov: krst, evharistijo (VE 47). Človek ne more živeti brez smisla: »Božja navzočnost spremlja iskreno iskanje posameznikov in skupin, da bi našli oporo in smisel za svoje življenje.« (VE 71) Človek v stiski še posebno išče smisel svoje stiske.

Oblika duhovnosti, ki jo papež močno poudarja, je ljudska pobožnost. Nedeljsko kosilo je dobro in lepo, toda za življenje je mnogo bolj pomemben vsakdanji obrok, tudi preprost kos kruha, pojedен v naglici. Praznični obed je dodatek življenju, od vsakdanjega obroka pa živimo. Duhovne vaje in meditacije ter druge zahtevne oblike duhovnosti so čudovita stvar, toda povečini za posebne čase. Vsakdanja hrana mora biti preprost in vsem dostopen duhovni obrok. To so vsakdanja ustna molitev, osebna globoka vera in predanost Bogu, blagoslavljanje, zakramenti, povezanost z občestvom svetih. Ubogi potrebujejo duhovno hrano, vero, zaupanje v Boga. Ko se v veri predajo Stvarniku, pomoč pride od zgoraj.

Hvalnica nepopolnosti

Danes niso v krizi le družine na splošno, tudi naše kršćanske družine so v globoki krizi. Duhovniki že 40 let poslušamo mame in očete, ki s skrbjo gledajo svoje otroke in njihov odnos do družine. To jih navdaja z žalostjo in zaskrbljenostjo. Toda vsaka preizkušnja je tudi priložnost. Pred leti sem spodbujal, naj se ustanovi čim več svetovalnic, da imajo ljudje kam na pogovor in posvet. Danes bolj spodbujam iskanje rešitve v veri, v molitvi, v blagoslovu, v občestvu svetih. Od naših očetov in mam, od papeža Frančiška se lahko učimo: ljudska pobožnost hrani vero in v veri človek najde pot naprej. Kjer je vera, se vsak dan dogajajo čudeži. Zahvalimo se Bogu za preizkušnje, ker so le nova življenjska kulisa, v kateri se dogaja drama naše vere. Kako odigramo nov prizor drame, je odvisno od osebne odločitve. Učimo ljudi v preizkušnjah, da se z vsem zaupanjem obrnejo na Boga, da bodo v polnosti začutili psalmistov stavek: »Ne bom se bal hudega, ker si Ti z menoj.« (Ps 23)

Prostor pogovora: šola za starše

Danes so starši prezaposleni s številnimi obveznostmi, otroci pa prepuščeni samim sebi, iz česar izvirajo primanjkljaji v čustvenem in socialnem razvoju. Z vsemi težavami otroci prihajajo v šolo in na župnijo, zato morata šola in župnija gojiti zdravo zaveznitvo s starši. Župnije in šole so lahko v veliko pomoč staršem s tem, da zanje organizirajo različna izobraževanja s področja vzgoje in osebnega razvoja. »Šola za starše me je naučila, da če želim biti uspešna vzgojiteljica, moram najprej spremeniti sebe. Otroci so moj odsev, in če jaz delam napake, je zelo verjetno, da bodo tudi oni delali prav takšne.« (mama) Novo znanje staršev je zaklad tudi za otroke.

Družinam bomo veliko pomagali, če bomo spodbujali razvoj šol za starše. Preobremenjeni starši pogosto nimajo časa za razmislek o svojem načinu vzgajanja, zato je pomembno, da jim ustvarimo prostor za pogovor. Neka mama je zapisala: »Ker imam štiri otroke, službo, dom, mi časa vedno zmanjkuje oz. mislim, da ga zmanjkuje. Ko pa je na sporedu šola za starše, jo težko čakam. Vzajem si čas, da grem. Da grem pravzaprav razmišljat o sebi, o mojem odnosu do družine, moža in otrok. Kolikokrat med tednom sem napeta, obremenjena, in takrat čutim, da je vsega preveč, da bi lahko bili otroci boljši itd., v šoli za starše pa ob predavateljevi temi grem vase, resnično začutim, kaj mi otroci pomenijo, vem, da so zelo dobri in da jim te občutke v vsakodnevni naglici vse premalo pokažem.« Druga udeleženka je rekla: »V tej šoli dobivam smernice, ki jih skušam vnašati v vsakdanje življenje.« Tretja pa: »V šoli za starše dobivam moč za vzgojo svojih treh otrok. Posebej takrat, ko ne vem, kako bi jim pokazala ljubezen in hkrati postavila pravila za življenje.«

Danes veliko vemo o človeku, znanje s psihološkega, pedagoškega in drugih sorodnih področij se množi. Preko šole za starše ta znanja postanejo dostopna tudi staršem. Neka mati pripoveduje: »V teh letih prehoda otrok iz osnovne v srednjo šolo te njihov drugačen, samosvoj način razmišljanja doleti nepripravljenega in se sprašuješ, kako ravnati, da bo prav. Kako pomagati otroku, ko se znajde v stiski, kako ga usmeriti na pravo pot, spodbujati občutek odgovornosti, zaupanja vase ...« Druga pa: »Otrokom pomagamo tako, da najprej vzgajamo sebe za vrednote, smisel, strpnost, sprejemanje, drugačnost, odpuščanje.« Staršem moramo pomagati, da bodo svojim otrokom znali stali ob strani z ljubeznijo, da bi v družini rasli mladi ljudje, polni zaupanja vase, vere v Boga, poguma in ustvarjalnosti na delovnem mestu ter graditelji zdravih skupnosti. Starši so različnih poklicev in poleg strokovnega dela sodelujejo v številnih družbenih skupinah (delovnih kolektivih, občinah, političnih strankah, društvih, zvezah, športnih organizacijah, verskih aktivnostih, kulturnem življenju). Branje, razmišljanje in aktivno oblikovanje njihovih lastnih stališč in drž pomeni aktivno oblikovati svojo osebnost, kar bogati kulturo bivanja njihovega okolja. Šole za starše lahko organizirajo župnije, šole, društva, druge organizacije, tudi Karitas. Šola za starše je dobra priložnost za sodelovanje različnih ljudi in ustanov. Občina lahko podpre take projekte z razpisom sofinanciranja šole za starše in organiziranjem strokovnih srečanj. Sodelujejo svetovalnice, ustanove, zdravstveni domovi, tisti, ki zdravijo zasvojene, ravnateljji, profesorji itd. Prizadevanje šole za starše je dobro povzela udeleženka z besedami: »Vzgojo si predstavljam kot kruh, ki ima zelo trdo skorjo. To skorjo omehaš z znanjem, izkušnjami izmenjanimi v pogovoru s starši, z molitvijo in duhovnim zorenjem ter intuicijo, in prideš do mehke sredice, ki predstavlja našega otroka, ko se osamosvoji.« Šola za starše ostaja izziv in možnost kot oblika vseživljenjskega izobraževanja, učenje sodelovanja pri

vzgoji, osebnega zorenja, učenje komunikacije ter preventivno-vzgojnega dela. To je program v sklopu celostne rasti osebnosti.

Gradimo vas (iz: *Vzgoja* 44, 2009: 1)

Gospa Mojca živi v petem nadstropju stolpnice v novem naselju ob robu Ljubljane. Ima tri otroke, je ločena. Vsako jutro vstane zelo zgodaj, da si privoščiči malo časa zase, za sprehod v naravo in telovadbo, za molitev. Na poti domov se ustavi v bližnji trgovinici in kupi, kar je še treba za zajtrk. Potem postori vse, kar je nujno vsako jutro. Odhiti v službo. Po poti se ustavi v vrtcu in osnovni šoli, da odda otroke. V službi teče dan dokaj rutinsko. Dela je veliko, strank tudi. Popoldne se vrača po isti poti. Pogosto zavije do svojih staršev, ki sta že starejša. Vesela sta njenega obiska, posebno še, če z njo pride kdo od otrok. Popoldne in zvečer je z otroki. Skoči tudi po drugih opravkih: nakupi, frizer, obisk sosede, knjižnica, zbor, prostovoljno delo. Lovi otroke po različnih dejavnostih. Skušaja jim slediti, kje so in kaj se z njimi dogaja. Trudi se ohranjati nekaj prijateljskih stikov.

Vsak dan hodi po isti poti, vsak dan obišče isto trgovino, isti kiosk, vsak teden je v isti trgovski hiši, na isti pošti, na isti banki, v isti cerkvi, v isti osnovni in glasbeni šoli ... Če bi si pobarvala podplate, bi lahko zarisala svoje potke in jim sledila vsak dan ter ugotovila, da dan za dnem, teden za tednom, mesec za mesecem hodi skoraj po isti črti.

Na tej poti srečuje iste ljudi. Ponavadi rutinsko. Niti zazna jih ne dobro. Toda so dnevi, ko začuti, da tam za prodajalnim pultom ni samo prodajalka, ampak njej podobna gospa, ki se trudi s podobnimi vzgojnimi težavami. Tudi ona je ločena. Bori se z življenjem. In pokramljata. Razumeta se. Kdaj pa kdaj se ustavi v vrtcu in se pogovori z vzgojiteljico. Pripoveduje o svojem otroku. Čuti jo blizu. Na marsikaj gledata podobno. Pred pošto sreča soseda iz bloka. Pripoveduje ji o svoji bolezn. Dogovorita se, da mu bo pomagala prinesiti kaj iz trgovine, če bo potrebno. Samo pove naj ji, tudi otroci lahko priskočijo na pomoč. V ponedeljek zvečer v skupini za ločene pove nekaj več o sebi. Zaupa svoje strahove in trenutne finančne skrbi. Čuti povezanost z drugimi. Razumejo jo.

Na teh rutinskih poteh se oblikujejo odnosi. Ne živi sama. Te poti predstavljajo njeno vas. Čuti, da gradi skrito skupnost, nevidne vezi povezanosti. Čuti, da z vsem naporom ni sama. So ljudje, na katere se lahko obrne, jim zaupa. Lahko jim nudi podporo. To jo pomirja, dela bolj močno in samozavestno. Zaveda se, da za vzgojo otrok ona ni dovolj. Tudi ustanove, ki jih obiskujejo otroci, niso dovolj. Otroci potrebujejo vas. To so znanci, prijatelji, sosedi. Mojca ve, da po odnosih bogata vas lahko nudi varno okolje za njene otroke. V tej vasi, v tej mreži odnosov otroci spoznavajo odrasle ljudi in svoje vrstnike. Ker mama goji odnose zaupanja, tudi otroci doživljajo, da ljudem v okolici lahko zaupajo, saj se ob njih počutijo varne. Učijo se ločiti med tistimi, ki

so iskreni in dobronamerni, ter drugimi, ki tega občutka ne dajejo. Učijo se socialnega vedenja, vas jih oblikuje.

Danes vas ne pomeni več kopice hiš na podeželju. Vas so osebni odnosi, ki jih gojimo s sosedi, sorodniki, sodelavci, z ljudmi na naših rutinskih dnevnikih, tedenskih in mesečnih poteh. Vas se sestavlja iz odnosa z istimi obrazi, ki jih na teh poteh srečujejo. Zdi se mi, da je naloga Karitas tudi učiti ljudi ustvarjati svojo vas, ki je življenjskega pomena za preživetje in kakovost življenja.

Oikos

V grškem jeziku beseda *oikos* pomeni hiša ali družina. To besedo pogosto najdemo v Novi zavezi. »*Bil je človek v Cezareji, imenovan Kornelij, stotnik ... Boga boječ človek kot vsa njegova družina (oikos).*« (Apd 10,2) Dobi sporočilo, naj pokliče Petra, »*ki ti bo posredoval sporočilo, ki bo odrešilo tebe in tvojo družino (oikos)*« (Apd 11,4). »*Kornelij je nestrpno čakal nanje ter sklical skupaj vse sorodnike in prijatelje.*« (Apd 10,24) *Oikos* pomeni hišo, ljudi, ki živijo in delajo skupaj. Poglejmo še nekaj primerov. »*Nato je Levi priredil veliko zabavo v svoji hiši (oikos) v čast Jezusu, zraven njega je sedela množica pobiralcev davkov in drugih ljudi.*« (Lk 5,29) »*Pojdi domov in povej, kaj je Bog naredil zate.*« (Lk 8,39) »*Danes je prišla rešitev za to družino (oikos).*...« (Lk 19,9) »*On je verjel skupaj z vso družino (oikos).*« (Jn 4,53)

Oikos je lahko naša sodobna razširjena družina. Živimo v svojih stanovanjih, vsak dan gremo po kruh in mleko v bližnjo trgovino, na vogalu kupimo časopis, vedno po isti poti hitimo v službo, kjer srečujemo vedno iste ljudi, z nekaterimi vzpostavimo globlje sodelovanje itd. Čez dan (teden) srečujemo deset do dvajset oseb, to je naš življenjski prostor. Naša hiša je postavljena v našo vas.

V našem *oikosu* srečujemo ljudi, ki so nam všeč in jih imamo radi, ljudi, ki jih nimamo radi, tiste, zaradi katerih trpimo, in tiste, ki jim lahko pomagamo. Ko zavestno gradimo *oikos*, živimo zavzeto, sodelujemo pri graditvi Božjega kraljestva med nami; delamo z navdušenjem in strokovno. Kot v evangelijih in apostolskih delih evangelizacija naše hiše in naše vasi lahko poteka po nekaj korakih.

- Najprej naredimo prvo odločitev: **molimo** za konkretne osebe iz svojega okolja, lahko naredimo seznam oseb, za katere molimo prihodnji teden, mesec, leto.
- Potem opazujemo življenje ljudi in jim **pomagamo, ko to potrebujejo**. Ne glede na naše ideje lahko osebam v stiski stojimo ob strani. To je dejanje resničnega služenja.
- Tretji korak: ko osebam nudimo nesebično pomoč, nas mogoče vprašajo, **kaj je razlog našega upanja** in vere. Takrat jim lahko zaupamo svojo izkušnjo vere.
- Četrti korak: nekatere bo zanimalo še več, zato se lahko prične pogovor o vsebini vere, včasih prava kateheza.

- Zadnji korak: morda se bo kdo potem **želel vključiti v našo versko skupnost**, prejeti zakramente, se udeležiti molitvenih srečanj, prostovoljnega dela.

Oikos je izziv in priložnost za delavce Karitas, saj postajate odgovor na papeževe sanje o živi Cerkvi, graditvi majhnega ali velikega življenjskega prostora, polnega molitve, skrbnosti, nežnosti in ljubezni. Otroci bodo zadovoljni, ko bodo ugotovili, da ste njih in njihove starše uvrstili na svoje molitvene sezname, cenili bodo vašo predanost delu, ko se bodo znašli v neprijetnih situacijah, ki jih sami ne morejo rešiti. Ljudje v vaši vasi so presenečeni nad vašimi »malimi« priznanji, nasveti ali prijaznimi opažanji o njihovem delu.

Marijin dom

Poleti sem nekaj časa posvetil loretski zgodbi. Najbrž jo večina od vas pozna. Leta 1291 se je na Trsatu pojavila hiša sredi gozda na pobočju proti morju. Tam ni bilo hiš, zato se je gozdarjem ta hiše zdela posebno čudna. Od kod je prišla? Tam je bila tri leta, leta 1294 pa je zginila in se pojavila v Lorettu, na italijanski strani Jadranskega morja. Komisija, ki je raziskovala, od kod ta hiša, je potrdila, da so do leta 1250 romarji še poročali, da so obiskali v Nazaretu hišo Svete družine, potem pa poročajo le o votlini, prostoru, kjer je ta hiša stala. Prenesli naj bi jo angeli. Hiša, dolga kakih 9,52 m, široka 4,10 m in visoka 4,30 m, je imela v notranjosti kamnit oltar z grškim križem, omaro z nekaj bogoslužnimi stvarmi. Marijin dom, dom Jožefa, dom Jezusa. Nazareški dom je bil kraj oznanjenja, kraj Jezusovega otroštva in mladosti, kraj odrasle dobe do njegovega javnega delovanja. V tej hiši je umrl Jožef na Jezusovih kolenih. Po binškoštih, ko so učenci in žene odšli iz Jeruzalema, so se vrnili na svoje domove. Moremo si predstavljati, da so se na Marijinem domu zbirali in molili, lomili kruh s preprostim in iskrenim srcem. V tej hiši je živel jedro prve Cerkve v svojem vsakdanjem življenju. To je bil *oikos* prve Cerkve. Ob Mariji, Materi Cerkve, se učimo graditi hiše, kjer se bodo ljudje kljub težavam, s katerimi se soočajo v družini, čutili doma, kjer so dobrodošli, sprejeti, kjer je lepo, kamor se radi vračajo. •

v luči strokovnosti

POGOVOR Z OTROKOM

Julija Pelc

Nadaljevanje s prejšnje številke

Oba, žrtev nasilja in povzročitelj nasilja, imata določene potrebe, ki naj bi bile v pogovoru zadovoljene. Žrtev nasilja pričakuje opravičilo, povzročitelj praviloma željo, da bi svoje vedenje popravil. Žrtvi moramo povedati, da ni odgovorna za nasilje, ki ga doživlja. Vprašanja »zakaj« implicirajo odgovornost, zato jih v pogovoru z žrtvami nasilja ne uporabljajmo.

Vsakega otroka poslušamo, zanimamo se za zgodbo, ki jo želi deliti z nami, najsi je bil povzročitelj ali žrtev

nasilja. Skozi sistem vprašanj mu pomagamo razširiti pogled na problematiko nasilja. Glede na situacijo in okoliščine je morebiti treba pripraviti oceno ogroženosti, vsekakor pa nasilje razrešiti z izdelavo varnostnega načrta. Spremljamo izvedbo tega načrta. Zanimamo se, kaj se z žrtvijo in storilcem dogaja tudi kasneje. Pri otroku spodbujamo proces opolnomočenja, otroka razbremenjujemo in ga obenem podpiramo. Več o tem lahko preberete v *Prepoznavanje in preprečevanje nasilja v Brez spopada* (Pelc, 2009).

Pri delu z otrokom, *ki nasilje povzroča*, moramo delati na tem, da otrok prevzame odgovornost za povzročeno nasilje, da je ne prelaga na otroka, do katerega je bil nasilen. Ko je otrok tudi sam žrtev, je treba povečati varnost, predvsem pa prebujati v njem željo po spremembi nasilnega vedenja, tudi s sporočanjem, da je nasilje namerno vedenje, da ima možnost izbire, pomagamo mu razumeti tudi morebitne prijetne občutke, ki jih ob povzročanju nasilja doživlja, ter posameznika opolnomočimo z različnimi socialnimi spretnostmi.

In ko kljub navedenemu nismo uspešni?

- Poskrbimo za supervizijo lastnega dela.
- Razširimo vire pomoči na ravni sistema (učiteljski zbor, svet staršev, svet zavoda, otroški parlament, razredne skupnosti) ali zunaj njega: individualna psihoterapevtska obravnava, dodatni preventivni programi, vključevanje programov specializiranih institucij, ki se ukvarjajo z obravnavo nasilja (Društvo za nenasilno komunikacijo, Zavod EMMA, CSD, Policija).
- Poskrbimo za načrt za zmanjševanje škode in za zaščito tistih, ki se v dialogu ne slišijo slišane.
- Ko se jezimo na kritične starše, morebiti s tem odmikamo jezo nase in na lasten občutek nemoči. Soočanje z nasiljem in njegovimi posledicami je zahteven proces, kjer smo lahko ob vseh dobrih namenih, ki jih imamo in jih udeležujemo skozi svoje delo, tudi sami ranjeni, razočarani in nemočni. Krepimo zmožnost uravnavanja lastnega čustvovanja, da bi zmogli pomagati »organizirati« čustveni svet tudi ostalim.
- Prisluhnite, da bi slišali. Odprite oči, da bi videli, in srce, da bi spregledali!

Literatura in viri:

- Aničić, K., [et. al.]. (2002). *Nasilje – nenasilje: priročnik za učiteljice, učitelje, svetovalne službe in vodstva šol*, I/2, d. o. o., Ljubljana.
- Pelc, J. [et. al.]. (2010). *Mozaik soustvarjanja skozi čas*. Aničić, K.: Zakaj se nasilju ne moremo izogniti? OŠ Janka Kersnika Brdo.
- Pelc, J. (2009). *Ravnanje strokovnih delavcev pri delu z otroki z manj sprejemljivimi oblikami vedenja*, Brez spopada, Pedagoška Fakulteta, Ljubljana.

- Žorž, B. (2009). Moteč in nasilen otrok. Svetovalnica Tabor. Interno gradivo.
- <http://www.scsd.si/koordinatori-za-preprecevanje-nasilja.html>, pridobljeno 17. 8. 2014
- www.uradni-list.si/1/content?id=84974, pridobljeno 17. 8. 2014
- <http://www.uradni-list.si/1/content?id=103778>, pridobljeno 17. 8. 2014

Julija Pelc je psihologinja s 26-letnimi izkušnjami svetovalnega dela v osnovni šoli. Zaključila je specializacijo iz kliničnopsihološkega svetovanja, pridobila znanja s področja psihoterapije, deloma psihodiagnostike, vodenja skupin, skupinske analize sanj, geštalt psihoterapije, supervizije in je certificirana EuroPsy psihologinja za področji Klinična psihologija in zdravstvena psihologija ter Psihologija izobraževanja. Je geštalt izkustvena družinska terapevtka z evropsko diplomom EAGT. Zadnjega 4,5 leta je delovala kot vodja psihološke službe in terapevtka v programih za otroke in mladostnike z motnjami na področju čustvovanja in hranjenja, sedaj pa deluje na področju vzgoje mladih za večjo varnost v prometu in nudi psihoterapevtsko pomoč. Od leta 1993 je supervizorka za strokovne delavce vzgoje in izobraževanja. •

KO V STAROSTI BOLI DUŠA IN TELO

Marija Milavec Kapun

Nasilje nad starejšimi

Ko človek vstopa v jesen življenja, mu pojemajo moči in je vedno manj zmožen soočanja z vsemi izzivi, ki jih prinaša starost. Iz njegovega kroga ljudi druga za drugo počasi odhajajo njemu drage osebe, materialne dobrine mu postajajo manj pomembne. Pogosto se počuti vsemu odveč, nepomembnega. Umika se vase. Le kaj lahko še pričakuje od življenja?! Ko pa zareže v življenje še bolezen in odvisnost od pomoči drugih, pristane človek na marsikaj.

Zloraba starejših je po definiciji Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) vsako enkratno ali ponavljajoče se dejanje (aktivno) ali pomanjkanje (pasivno nasilje) ustreznega ukrepanja, ki se pojavi znotraj kateregakoli odnosa, kjer se pričakuje medsebojno zaupanje in to (ne)ukrepanje povzroči škodo ali stres starejši osebi.

Slovenska družba je agresivna in nasilna. Vzporodno pa narašča tudi delež nasilja nad starejšimi. O obsegu tega problema pri nas ni dovolj raziskav in podatkov, pogosto odkrivamo le vrh ledene gore. SZO ocenjuje, da je 4–6 % starejših v domačem okolju žrtev nasilja. Problematike nasilja v družini se

naša družba zaveda, in tako imamo v Sloveniji od leta 2008 Zakon o preprečevanju nasilja v družini. V njem je starostnikom posvečena posebna skrb in varstvo.

Žalostne zgodbe o neustreznem vedenju do starejših se dogajajo **v domačem okolju**, kjer to lahko počnejo svojci, negovalci, prodajalci, prostovoljci, sosede, znanci, prijatelji itd.

Ivanka je bila vesela starejša gospa. Po smrti moža je živela sama v lastnem dvosobnem stanovanju. Ker je postajala vedno bolj dementna, se je k njej preselila hči, ki je bila zaposlena kot medicinska sestra v bolnišnici. V času dolgih delovnikov je mamo zaklepala v stanovanje v sobo. Pripravila ji je tudi nekaj hrane in nočno posodo, ker se na stranišču ni več znašla. Ivanka ni več prepoznala nočne posode in ni prepoznala namena hrane. Po dolgih dežurstvih v službi je bila hči utrujena. Ob prihodu domov je hčerko pričakala vznemirjena in umazana mama. Urin in blato sta bila vsepovsod, le v nočni posodi ne; hrana pospravljena med knjigami ali oblekami. V stanovanju je bil popoln kaos. Domače razmere so postajale nevzdržne, hči je na mamo samo še kričala in ji očitala. Naslednji dan jo je zaklenila v sobo, da ne bi ponovno umazala celega stanovanja.

Ko pa se starostniki znajdejo **v institucijah**, kot so domovi za starejše, bolnišnice, zdravstveni domovi, zdravilišča, policija ipd., so lahko deležni neustrezne obravnave s strani strokovnega osebja ali s strani obiskovalcev: svojcev, prijateljev, znancev.

Tone je bil pred kratkim sprejet v dom, ker svojci niso zmogli oskrbe po preboleli kapi. Sin in hči sta ga redno obiskovala. Ob prihodu sta Toneta pogosto našla v postelji. Postajal je vedno bolj redkobeseden in zaprt vase. Ko so ga svojci namestili na voziček in peljali na sprehod, so ugotovili, da je zelo upadel in shuššan. Po telesu so opazili modrice. Osebe doma je povedalo, da je bil ponoči nemiren in je padel s postelje, zato sedaj redno dobiva uspavala in pomirjevala. Doma je Tone dobro spal in je bil ponoči miren, nikoli ni užival pomirjeval ali uspavala.

Ali lahko govorimo o **družbenem nasilju** nad starejšimi, ko država v času recesije z nepremišljenimi ukrepi znižuje njihov življenjski standard in zmanjšuje njihove možnosti za enakovredno vključevanje v družbo?

Vrst nasilnega vedenja je veliko. Pogosto se med seboj prepletajo in s tem poglobljajo stisko ljudi.

Fizično oziroma telesno nasilje pomeni uporabo fizične sile, ki povzroči poškodbo, fizično bolečino ali slabo počutje človeka. Taka dejanja so: udarjanje, klofutanje, porivanje, vlečenje, rinjenje, lasanje, stresanje in neprimerno fizično omejevanje.

Tovrstno nasilje ni omejeno le na uporabo fizične sile. Sem vključujemo tudi neprimerno rabo zdravil,

nasilno hranjenje in telesne kazni vseh vrst, ki lahko imajo za posledico telesno poškodbo.

Ločnica med izjemnimi ukrepi, ki koristijo starejšim osebam, in nasilnim ravnanjem je včasih ozka. Pri tem moramo imeti v mislih predvsem dobrobit starostnika, da se bomo ob načrtovanju izjemnih ukrepov pravilno odločali. Če bomo ob obravnavi starostnika s svojimi dejanji le sproščali svojo stisko ali sebi olajšali delo, je to nasilje.

Ana je bila zaradi bolezni priklenjena na posteljo, potrebovala je tudi pomoč pri hranjenju. Domači so najeli negovalko, ki je bila pri njih 2 uri dnevno v času kosila. Prinešeno kosilo je negovalka zmiksala, Ani povila roke ob telo in jo hranila. Tako ji ni bilo treba pripraviti zobne proteze, Ana je hitreje požirala hrano in je bila prej sita. V hrano je lahko umešala še zdravila, ki jih je Ana brez običajne razlage nevede zaužila.

Spolno nasilje sicer spada med telesno nasilje, vendar se zaradi specifičnosti obravnava ločeno. Spolno nasilje je vsak nesporen spolni kontakt, brez zavestnega in neprisiljenega oziroma prostovoljnega soglasja. Nekateri starejši zaradi svojega zdravstvenega stanja ne morejo podati tega pristanka (dementni in depresivni). Vključuje tudi nezaželeno otipavanje, poljubljanje, prisilno goloto in fotografiranje (Pentek, 2000).

Psihološko nasilje zajema čustveno, psihično in verbalno nasilje. To so ukrepi, ki povzročajo duševne bolečine, trpljenje ali stisko skozi verbalna ali neverbalna dejanja. Sem prištevamo žaljivke, manipulacijo, poniževanje, ustrahovanje in grožnje.

To nasilje pušča na človeku hude duševne posledice. Obseg težav se povečuje ob ponavljajočih se dejanjih ali ko ga povzročajo osebe, od katerih je starostnik odvisen oziroma ki so z njim v posebnem odnosu. Starostnik izraža nelagodje, strah pred določenimi osebami ali se umakne v pasivnost. Ob tem pa popušča in dopušča osebi, da nadaljuje z neustreznim vedenjem. Opazimo lahko zmanjšano samospoštovanje, motnje spanja in lahko tudi razvoj različnih psihosomatskih obolenj ali poslabšanj kroničnih bolezni.

Od vseh vrst nasilja je ravno tovrstnega največ, več kot tretjino vseh nasilnih vedenj in zlorab med starejšimi (Organizacija združenih narodov, 2013).

Socialno nasilje lahko opredelimo kot vsak vpliv na socialno mrežo starostnika. Ko ga pod pretezo ali prisilo namestimo v dom, ko ga zapiramo v sobo, omejujemo stike, ga ignorirano, onemogočamo dostop do cerkve, uporabe telefona, televizije, radia, knjig, časopisja in drugih medijev, se počuti starostnik socialno izoliranega, odrinjenega na rob družbe. To mu lahko povzročimo tudi z odvzemom denarnih sredstev, s katerimi bi se lažje vključeval v obstoječo ali novo socialno okolje.

»Mama, ne bom te peljal v cerkev. Zvečer grem s kolegi na žur in bom jutri zjutraj zaspan in utrujen. Pa saj lahko poslušáš mašo po radiu. V cerkvi se boš samo prehladila.«

Finančno oziroma **materialno nasilje** je vsaka nelegalna ali nepravilna uporaba denarja ali materialnih dobrin starejše osebe brez njenega soglasja, ko se mu s tem povzroči škoda. Sem prištevamo krajo denarja ali dobrin, ponarejanje dokumentov in podpisov, uporabo prisile ali prevare za pripravo/popravo oporoke, urejanje dedovanja, prenosa lastništva. Prav tako je tovrstno nasilje neustrezna raba pooblastil odvetnikov, strokovnih delavcev, skrbnikov, s katerim je starostnikom povzročena škoda, pa če se je zaveda ali ne.

»Babi, prišel sem te malo pogledat, kako se imaš? Ali ti grem kaj iskat v trgovino? Rabim zase ene stvari stvari za šolo, pa lahko še tebi kaj prinesem. Daj mi denar, čisto vsega sem že porabil. Saj si dobila pokojnino, kaj pa rabiš ves ta denar! Tudi drugim vnukom redno daješ od penzije!«

Tem zlorabam so izpostavljeni zlasti tisti, pri katerih je zmanjšana sposobnost odločanja in presoje zaradi različnih duševnih morenj, kot sta demenca in depresija (Kogoj, 2000). To se dogaja starostnikom tako v domačem okolju kot tudi v instituciji.

Z odvzemom poslovne sposobnosti lahko svojci oziroma skrbnik upravljajo z njihovim denarjem in lastnino oziroma se odločajo v njegovem imenu. Pri tem lahko hitreje pride do zlorab.

V domačem okolju so starostniki pogosto tržna niša za telefonsko prodajo in prodajalce od vrat do vrat. Prodajalci se lahko predstavijo kot strokovne osebe (npr. s področja zdravstva) in mu nudijo določene brezplačne storitve. S starostnikom vzpostavijo zaupen odnos in na koncu mu ponudijo prodajni izdelek, ki ga starostnik največkrat ne potrebuje. Telefonski prodajalci pogosto pretrgajo monotonost dneva starostnika in so se pripravljene z njim pogovarjati. Na koncu starostnik naroči nepotreben izdelek samo zato, ker so bili z njim prijazni in so se lahko z nekom pogovarjali.

»Dober dan, gospa! Sem medicinska sestra in me zanima, kako se danes počutite. Kaj vas boli? Ali imate težave s prebavo? ...« Po prijaznem klepetu prodajalka po telefonu priporoča najnovejšo kombinacijo vitaminov, posebej namenjeno za starostnike, ki so priporočljivi za jesenski čas, da brez prehladov preživijo zimo ...

Zanemarjanje je zavračanje ali neizpolnjevanje obveznosti, ki jih ima nekdo (svojec, skrbnik, strokovni delavec) do starostnika, in nepripravljenost ali nesposobnost zagotavljati starostniku osnovne življenjske potrebe, kot so hrana in pijača, voda, oblačila,

bivalni prostor, osebna higiena in urejenost prostora, zagotavljanje zdravila, zdravstveno oskrbo in varnost.

Samozanemarjenje je vrsta (samo)nasilja, ko starostnik zavrača ali je nezmožen skrbeti sam zase, za svoje zdravje in varnost.

Pepca je bila brez volje, saj ji življenje ni ponujalo nobenega smisla več. Cele dneve je presedela ob oknu, ni si redno pripravljala obrokov. Umivala se je le redko, saj je vse dneve ostajala sama v svojem stanovanju, vedno bolj zaprta med štiri stene in vase. Postajala je vedno bolj suha, umazana ter odtujena sosedom in sorodnikom.

Medicinsko/zdravstveno nasilje je posebna oblika nasilja nad starejšimi. Nanaša se na odnos zdravnikov in zdravstvenih delavcev do te populacije. Kaže se kot predpisovanje nepotrebnih zdravil (pomirjevala, uspavala), ali ko zdravnik neutemeljeno opusti zdravljenje, ker naj bi bil človek prestar in nima rehabilitacijskega potenciala.

Prav tako je nedopustno opravljanje agresivnih in invazivnih preiskav, posebno pri umirajočih, ko zdravniki vztrajajo pri intenzivnem zdravljenju, starostnik pa potrebuje le paliativno oskrbo.

Diskriminacija starejših temelji na predsodkih do starejših. Ageizem ali starizem pomeni izločanje starejših ljudi iz družbenega življenja zaradi starosti, ko so na podlagi kronološke starosti opredeljene njihove sposobnosti. Pojavlja se v vseh družbenih okoliščinah, tudi v institucijah, ki skrbijo za starejše. Tretje življenjsko obdobje se na osnovi družbenega mišljenja tabuizira in je razvrednoteno v nekaj manjvrednega, nezaželenega in obrobnega. Marginalizacija se pojavlja zaradi psihičnih, fizičnih in socialnih značilnosti starejših. To vedenje je do starejših, ki so sposobni aktivnega in plodnega življenja, nasilno.

Ob naraščanju deleža starejših je nasilja nad starejšimi vedno več. Za uspešno zmanjševanje in odpravljanje pa je pomembno poznavanje vzrokov za škodljivo (ne)ravnanje.

Se nadaljuje prihodnjič

to moramo vedeti

DRUŽINE V STISKI IN MEDIJI

Jožica Ličen

Ljudje želimo zgodbe, take ali drugačne; bolj kot je dramatična, raje gledamo. Je to prav? Ne-štetokrat sem dobila klic novinarja, ki želi posneti zgodbo o družini ali posamezniku, ki prosi za pomoč, ker je izgubil službo, ker nima za vsakdanji kruh, ker ... Ko smo pred takim vprašanjem, se sodelavci Karitas nemalokrat sprašujemo, kaj je še sprejemljivo in prav.

Najtežje je nagovoriti družino, za katero veš, da se trudi po najboljših močeh in da ji je korak skozi vrata Karitas negotov. Veliko lažje je povabiti družino, ki ji je pomoč Karitas rutina in nastop na TV zabava. Toda spet se je treba vprašati, kaj je prav, še bolj kot to pa, kaj je dobro. Ljudje se med seboj poznajo, včasih celo preveč, in znajo hitro poiskati šibke točke. V takih primerih izgubimo oboji, predstavljena družina in Karitas.

Pa vendar, če hočemo ljudem pomagati, je treba javnosti povedati, komu, kaj in koliko. Danes je to premalo, ljudje zahtevajo zgodbo. Kolikokrat si rečem: »Blagor tistim, ki darujejo zaradi ljubezni do bližnjega, tudi če ne vidijo njegovih solz.«

Pred časom je bilo za Caritas Europa treba pripraviti poročilo o revščini pri nas. Jana iz SK je vse lepo napisala in me prosila, če ji napišem nekaj zgodb ljudi v stiski. Na moji delovni mizi so številne mape, zato napisati pet, šest zgodb ni problem. Problem je nastal šele, ko so sodelavci CE brali zgodbe, ki so tudi njih nagovorile in so jih želeli posneti. Kar nekaj prepričevanj in usklajevanj je bilo potrebnih, da smo zadevo izpeljali. Zanimivo, le dve družini sta bili pripravljene medijske goste sprejeti v svoj dom, ostale matere so prišle v Center karitas. Seveda smo se dogovorili, da ne bo imen in priimkov in da bo v Evropskem parlamentu celotna slika, na spletu pa zakriti obrazi. Ko sem bila že vesela, da se je vse dobro izteklo, je bila na vrsti mlada mati, ki je pred leti izgubila moža. Spomini so oživali in solze so tekle, tekle. Vsem nam je bilo nerodno, predvsem pa težko. In spet sem se vprašala: »Je prav, da na tak način odpiramo rane?«

Še isti dan sem se jim po e-pošti zahvalila za sodelovanje in poslala fotografije. Dva odgovora:

- Bilo mi je v veselje. V dobri, prijetni družbi in sproščenem klepetu čas hitro mine. Hvala za fotografije in sproščeno popoldne, čaj ...
- Hvala tudi vam za pomoč, ki jo nam dajete, in to, kar smo ta dan naredili, je bilo malenkost. In še enkrat se opravičujem, ker sem se zjokala. Res, ta tema je zame boleča, kljub temu da je že devet let od tega, kar smo izgubili očeta, moža ne bomo nikoli pozabili, kaj je bilo in kaj vse smo morali pretrpeti.

Vem, da bo medijski pritisk za predstavitev zgodb ljudi vedno večji. Težko je te pritiske sprejeti, še težje pa dobiti pravo mero in zgodbo, ki bo resnično nagovorila, pa ne le za darovanje, temveč tudi za pravičnejšo in pošteno družbo. Toda tudi Jezus je govoril v prilikah, zato se ne bojmo povedati o smislu našega služenja. •

na obisku

DOBROTA SE VEDNO POVRNE

Igor Luzar

Pesnik Dragotin Kette v svoji pesmi opisuje reko Krko, kako se nema in tiha veje naprej kakor zasanjana v svoji lepoti. Ko konča svoj tok, se tam pri Brežicah izlije v reko Savo. Ta tiha lepota, katere lepote je opisoval pesnik, pa zna kdaj tudi pokazati svojo uničljivo moč in razdejanje. Prav ob njenem izlivu, kjer leži kar nekaj vasi v župniji Cerklje ob Krki, je Krka septembra leta 2010 pokazala svojo neizmerno moč, ko je v nekaj dneh popila cele vasi, zaselke, polja in gospodarska poslopja. Prav ta naravna nesreča je bila neke vrste pobuda za ustanovitev Župnijske karitas. Če so prej še nekoliko omahovali, ali v župniji ustanoviti Karitas ali ne, ob tako veliki naravni nesreči, ki jih je prizadela, ni bilo več dilem. Ljudje v župniji so spoznali, da organizirana dobrodelnost daje veliko večje rezultate in bolj sistematično zajame tiste ljudi, ki pomoč potrebujejo, kakor pa samo občasna pomoč. Ustanovni dan njihove ŽK je tako 10. april 2011. Vendar začetki njihove dobrodelnosti segajo že precej nazaj. Predvsem po zaslugi sester usmiljenk, ki že leta delujejo v tej župniji in katerih redovna karizma je ravno pomoč bolnim, ostarelim in ubogim. S pravo misijonsko metodo je na tem področju orala ledino s. Amanda Potočnik, ki se je v domovino vrnila z Madagaskarja. Veliko metod pomoči, ki jih je razvila v misijonih, je lahko koristno uporabila v domačem okolju. Sedaj njeno delo nadaljuje s. Marinka Prosen s sosestrami. Njihovo materinsko srce se je dotaknilo že številnih pomoči potrebnih v župniji. Potreba po Karitas se je posebej pokazala ob velikih poplavah leta 2010. Že prej so sodelovali z ŽK v Brežicah, ki jim je občasno nudila svojo pomoč, izkušnje in znanje. Ravno ob poplavah so ljudje na tem področju začutili, da jim je prva ponudila roko pomoči prav Karitas z materialno, svetovalno in finančno pomočjo. Koordinacijo razdeljevanja je s pomočjo domačih prostovoljcev pomagala urejati ŠK Novo mesto.

Glavno gibalno dobrodelnosti v župniji je tajnica ŽK ga. Vilma Kerin, ki s svojo delavnostjo in dobrodelno za-

gnanostjo daje impulz vsem dobrodelnim akcijam v župniji. Ko sva jo s tajnikom Gregorjem Vidicem obiskala na njenem domu v Krški vasi, sta se nam v pogovoru pridružila njena hčerka, tudi sodelavka Karitas, in domači župnik g. Janez Žakelj. Gospod Janez velikodušno in z veliko mero posluha podpira domačo ŽK, saj se zave da, da je dobrodelnost eden izmed pastoralnih stebrov vsega pastoralnega dela. Zanimivo je, da imajo sedež ŽK v Krški vasi, kjer imajo za to preurejene prostore, ki si jih delijo z veroučno učilnico, in ne v sami vasi Cerklje. Ob ustanovitvi je bilo v ŽK osem članov, sedaj pa je 14 rednih in še nekaj občasnih sodelavcev. Redna srečanja imajo enkrat mesečno, ko se pogovorijo o delovanju. Sedaj ko ljudje v kraju vedo za ŽK, se tudi že sami za pomoč obračajo nanje, sicer pa jih poiščejo tudi sami sodelavci.

V pogovoru je tajnica ŽK ga. Vilma razgrnila pred nas široko paleto dejavnosti, ki so jih uspeli uresničiti v treh letih obstoja. Na sedežu ŽK imajo skozi celo leto dežurstvo, vsako sredo od 15. do 16. ure, dežurata pa vedno dva prostovoljca. Ravno pred kratkim so pomagali starejši gospe v Zasapu, da se je lahko oskrbela z drvni za bližajočo zimo. Hvaležna jim je za to. Poleg razdeljevanja hrane in pomoči pri plačilu položnic nudijo pomoč pri čiščenju župnijskih prostorov, dajejo na izposajo postelje in invalidske pripomočke. Ustanovili so klekljarsko skupino kot obliko druženja, pomagajo pa tudi pri organizaciji romanja starejših in bolnikov na Brezje. V božičnem času sistematično obiskujejo in obdarujejo starejše po domovih in DSO, teh je skoraj 130. Zelo dobro sodelujejo z VDC v Brežicah, kjer jih obiskujejo in obdarujejo. Lani za božič so jim s skupino Iber pripravili celo koncert. Utečeno sodelovanje z Občino Brežice jim pomaga pri organiziranju in pridobivanju sredstev za delovanje. Kmalu po ustanovitvi so začeli

z akcijo »Svečka dobrega dejanja«. Ob izgubi svojcev ponudijo ljudem posebej pripravljeno svečko, namesto cvetja na grob. Sredstva, ki jih pridobijo s tem, namenijo za humanitarne programe. Embalažo za sveče jim naredijo oskrbovanci VDV Leskovec.

Brez sodelovanja domače Karitas skoraj ne more iti pri organiziranju farnega dneva v avgustu. Tako lahko številnim krajanom pokažejo vsaj delček svoje dejavnosti. Tajnica ŽK ga. Vilma pove, da ob obiskih sodelavcev Karitas ljudje bolj kot materialno pomoč čutijo potrebo po srečanju in pogovoru. Tega v našem okolju ljudje vedno bolj potrebujejo. Sodelavci ŽK se radi udeležujejo duhovnih obnov, ki jih dvakrat letno organizira ŠK Novo mesto. Na teh srečanjih napolnijo duhovne baterije za svoje humanitarne delovanje.

Občasno delijo pomoč tudi romski skupnosti v Gazicah, kjer živi okoli 70 Romov, ter v nekoliko oddaljenem Kerinovem Grmu, kjer jih živi še več. Delo z njimi zahteva veliko mero iznajdljivosti, so pa hvaležni za vsako pomoč.

Dejavnost ŽK Cerklje ob Krki že tri leta po ustanovitvi kaže velike materialne in duhovne sadove. Kraji in ljudje tega dela ob Krki bi kar težko shajali brez njihove

pomoči in sodelovanja. Ga. Vilma v pogovoru večkrat potrdi: »Ves napor je poplačan, ko po trpljenju ljudi zaradi različnih stisk zopet vidiš nasmeh na njihovih licih.«

Za prihodnost upajo, da bodo lahko v primernem času usposobili skladišče za shranjevanje hrane in oblek na sedežu ŽK v Krški vasi. Kot smo lahko videli ob slovesu, jih poplave pred leti niso utrudile in jim vzele poguma, temveč jim dale še več moči in zagona za njihovo plemenito delo krščanske ljubezni do bližnjega. •

DRUŽINA, KI ŽIVI VESELJE

Papež Frančišek

*Pod Božjim varstvom
Slavil bom GOSPODA ob vsakem času,
njegova hvalnica bo vedno v mojih ustih.
Z GOSPODOM se hvali moja duša,
ponižni naj slišijo in se veselijo.
Poveljajte z menoj GOSPODA,
povzdiguje njegovo ime vsi skupaj.
Iskal sem GOSPODA, in me je uslišal,
vseh mojih strahov me je rešil.
Glejte nanj, da boste žareli,
vaši obrazi naj se ne sramujejo.
Ta nesrečnik je klical, in GOSPOD je slišal,
iz vseh njegovih stisk ga je rešil.
Angel GOSPODOV utrjuje tabor
okrog tistih, ki se ga bojijo, da jih rešuje.
Okusite in glejte, kako dober je GOSPOD.
Blagor možu, ki se zateka k njemu!
Bojte se GOSPODA, vi, njegovi sveti,
saj nič ne manjka njim, ki se ga bojijo.
Mladi levi trpijo pomanjkanje in stradajo,
a tistim, ki iščejo GOSPODA, ne manjka nič dobrega.
(Ps 43,1-11)*

Tudi zadnji vidik je iz Božje Besede: **družina, ki živi veselje**. V današnjem psalmu je tale izraz: »ponižni naj to slišijo in se veselijo« (Ps 34,3). Ves ta psalm je himna

Gospodu, viru veselja in miru. In v čem je vzrok tega veselja? Je v tem, da je Gospod blizu, da posluša vpitje ponižnih in jih osvobaja zla. O tem piše tudi sv. Pavel: »Veselite se v Gospodu zmeraj ... Gospod je blizu« (Flp 4,4-5). Danes bi vam rad postavil eno vprašanje. Vsak naj ga ponese v svojem srcu domov kot nalogo, ki jo je treba narediti. Sam naj si odgovori. Kako je z veseljem v tvojem domu? Kako je z veseljem v tvoji družini? Vi sami odgovorite na to.

Drage družine, dobro veste, da resnično veselje, ki ga okušate v družinah, ni nekaj površinskega, ne prihaja zaradi stvari, zaradi ugodnih razmer. Resnično veselje prihaja iz globoke skladnosti med osebami, ki jo vsi v srcu čutijo in hkrati čutijo lepoto ob tem, da so skupaj, da se medsebojno podpirajo na poti življenja. Osnova tega globokega čutenja veselja je Božja navzočnost, Božja navzočnost v družini, njegova sprejemajoča, usmiljena in spoštljiva ljubezen do vseh, predvsem pa potrpežljiva ljubezen. Potrpežljivost je Božja krepost, ki nas v družini uči, da imamo drug do drugega to potrpežljivo ljubezen. Da smo potrpežljivi. Potrpežljiva ljubezen. Samo Bog zna ustvariti skladnost v različnosti. Če ni Božje ljubezni, tudi družina izgubi skladnost, prevladajo posamezni interesi, ugasne veselje. Medtem pa družina, ki živi veselje vere, to spontano posreduje naprej. S tem je sol zemlje in luč sveta ter kvas za vso družbo. Vesele družine ...

Drage družine, živite vedno z vero in preprostostjo kot sveta nazareška družina. Naj bosta Gospodov mir in veselje vedno z vami! •

SEMINARJI KARITAS 2014

Mojca Kepic

V mesecu oktobru so na Mirenskem Gradu, v Veržeju in Celju potekali že tradicionalni seminarji za sodelavce Karitas, letos pod geslom »V družini sem doma«. Na vseh treh lokacijah se je seminarjev udeležilo 413 udeležencev.

12

Ob petkih zvečer smo se po sveti maši, ki so jo darovali škofje, na predavanju srečevali s p. Silvom Šinkovcem, ki nam je spregovoril o tem, da moramo človeka, ki je v stiski in pride k nam po pomoč, znati najprej dobro poslušati, da ga resnično vidimo v njegovi stiski, ker mu že s tem lahko veliko pomagamo. Nadalje se je oprl na besede papeža Frančiška, ki pravi, da ima raje obtolčeno Cerkev, ki gre ven na ulice, kot pa bolno Cerkev, ki je zaprta sama vase. Ob tem nas je vse spodbudil, da moramo biti misijonarski, da gremo naproti ljudem, družinam, ki so drugače verujoče, k tistim, ki imajo drugačne zgodbe, in da ob tem nikoli nikogar ne obsojamo. V zadnjem delu pa nas je spodbudil, da družine stiski podpremo tudi z osebno molitvijo, kajti molitev dela čudeže. Več si lahko preberete v uvodnem članku.

V sobotnem dnevu pa smo se v sklopu okrogle mize srečevali z zakonskimi pari, ki so v življenju doživeli večje preizkušnje. Na Mirenskem Gradu nam je eden od zakonskih parov spregovoril o svojem soočanju z odvisnostjo sina, drugi par pa o soočanju z boleznijo in smrtjo sina. V Veržeju sta nam prav tako pričevala starša sina, ki je bil odvisen od trde druge in kasneje od alkohola, ter družina, ki se je soočila s smrtjo moža in oblikovanjem nove družine. V Celju sta nam spregovorila zakonca, ki imata težko prizadeto hčer, ter par, kjer so se v družini srečevali z odvisnostjo od trdih drog pri hčeri. Spregovorili so o tem, kako so se soočali s svojo stisko, kdo jim je ob tem pomagal, kje vidijo, da v takih situacijah sodelavci Karitas lahko pomagamo družinam, in kako gledajo nazaj na svojo preizkušnjo.

Na vsaki okrogli mizi sta sodelovala tudi zakonska para – terapevta ga. Lidija in Jožef Kociper ter ga. Nataša Sorko in Mijo Levačič, ki sta nas usmerjala, kako do družin v težkih stiskah pristopamo, ter duhovnik, ki je poleg svojega dela v župniji še bolj vpet v delo z družinami.

V nadaljevanju so se prostovoljci in sodelavci Župnijskih in Škofijskih karitas v delavnicah po skupinah pogovarjali in si podelili med seboj izkušnje, kako na lokalnih ravneh že pristopajo do družin, ki so v različnih nematerialnih stiskah, kot so odvisnost, nasilje, smrt, vzgojni problemi, ter se med seboj učili. V zaključku seminarja smo skupaj poudarili, da moramo kot sodelavci in prostovoljci Karitas člo-

veku v stiski vedno najprej dobro prisluhniti in da smo na poti učenja, kako svetovati tem ljudem, kajti takšnih stisk družin in posameznikov je vse več. •

ODPRTA VRATA ZA ŽIVLJENJE BREZ ODVISNOSTI

*»Saj ne gre za to, kar človek vidi. Človek namreč gleda na to, kar je pred očmi, Gospod pa gleda na srce.«
(1 Sam 16,7)*

V tednu pred nedeljo 12. oktobra je v župnijski hiši v Sostrem, kjer bivajo uporabniki Zavoda Pelikan, že dišalo po sveže pečenih piškotih. Za nami je namreč drugi dan odprtih vrat in ponovno ste nas lahko obiskali, si ogledali naše prostore in pozdravili uporabnike ter terapevte.

Zavod Pelikan – Karitas v Sostrem nudi program za dvojne diagnoze, kar pomeni, da k nam lahko pridejo po pomoč ljudje, ki so se znašli v stiski zaradi odvisnosti od drog in alkohola ter imajo pridružene težave z duševnim zdravjem. Program traja predvidoma 20 mesecev, ta čas pa uporabniki s 24-urno pomočjo terapevtov urejajo svoja življenja, odnose z bližnjimi, na voljo imajo individualne pogovore in skupine za samopomoč, se športno udeležujejo in se pripravljajo na novo življenjsko pot.

Dan se je za naših šest fantov in dve dekleti začel že zelo zgodaj, saj so s pomočjo terapevtov že takoj po zajtrku pričeli z zadnjimi pripravami hiše za obiskovalce. Ob devetih je sledila maša, po kateri se je z uvodnim govorom vodje terapevtske skupnosti Draga Sukiča začela tudi predstavitev naše skupnosti. Z ganljivimi zgodbami so se poslušalcem odprli naši uporabniki Sabina, Simon, Kris in Silvestra ter podali kratek uvid v svoje življenjske zgodbe in v težave, s katerimi so se morali kot odvisniki spopadati. Silvestra je predstavila tudi urnik in dnevni red programa, da so si poslušalci lažje predstavljali potek dni, ki jih skupaj preživljamo. Po predstavitvi v cerkvi so vsi skupaj odšli na ogled hišnih prostorov, kjer so lahko поблиže spoznali uporabnike ter terapevte, jih kaj povprašali in se posladkali z dobrotami iz »domače kuhinje«. Prav v veselje nam je bilo opazo-

vati radovedne obraze. Tako dobimo še eno potrditev več, da ves trud, ki ga naši uporabniki vlagajo v urejanje okolice, hiše in nenazadnje tudi v urejanje svojega življenja, ni zaman.

Kot je po maši v nagovoru povedal že g. Sukič, smo vsem iskreno hvaležni za priložnost in sprejemanje. Jezus je denimo svojo nepristranskost pokazal, ko je govoril s Samarijanko. In kakor je on pokazal svojo naklonjenost nekemu, ki je bil s strani marsikoga zavržen, tako so vsi, ki so prišli na ogled hiše, s svojim obiskom in zanimanjem za našo skupnost pokazali svojo odprtost do ljudi, ki jih družba navadno zavrača. Vsekakor pa najlepša hvala tudi župniku Alešu za možnost bivanja v župnijski hiši, za nudenje pogovorov našim uporabnikom ter njegovo dobro voljo in šale, s katerimi nas dvigne na noge ob kakšnem turobnem dnevu.

Nedelja, 12. oktober, nam je ostala v lepem spominu in se že veselimo ponovnega srečanja ob naslednjem dnevu odprtih vrat. Se vidimo! •

Foto: Urška Kelvišar

celje

GLEDALIŠKA PREDSTAVA ZA DRUŽINO V STISKI

Melita Grabner

V nedeljo, 5. oktobra, je Župnijska karitas Šentjanž na Vinski Gori že sedmič zapored organizirala gledališko predstavo za družino v stiski. Na klic k dobroti se je odzvalo Kulturno društvo Paški Kozjak s komedijo Na kmetih. Tako so Krstnikov dom napolnili ljudje, ki so želeli pomagati sočloveku, sebi pa polepšati nedeljsko popoldne. Igralci so

čutili v dvorani veliko dobroti, in to jim je dalo posebno energijo, s katero so resnično z veliko srčnostjo in vnemo odigrali igro.

Zbrana sredstva so bila namenjena družini Andreja Vrabiča (diakona iz celjske škofije), ki jo je narava letos postavila v veliko stisko, kajti njihov dom ogroža zemeljski plaz. Družina je bila z nami tudi na predstavi in v zahvalo za vso pomoč so za vse nastopajoče in organizatorje pripravili prisrčna darila, ki so jih sami izdelali.

Pomoč jim je ob koncu predstave izročil župnik Anton Kraševc. Spregovoril je tudi predsednik KS Vinska Gora g. Jože Ograjenšek. V dvorani, ki je bila napolnjena do zadnjega kotička, ni bilo človeka, ki se mu ne bi vsaj malo orosilo oko. Najprej zaradi smeha ob komediji, na koncu pa še ob zadovoljstvu družine.

Župnijska karitas Šentjanž na Vinski Gori se je odločila, da bomo tudi v prihodnje organizirali takšne dogodke, saj je lepo pomagati ljudem v stiski. Veseli smo bili, da smo s pomočjo dobrih ljudi lahko pričarali srečo na obraz človeka. Kajti zavedamo se, da je SREČA na obrazu človeka, ČLOVEKA, ki si ga osrečil, tisto, kar šteje. •

koper

DOBRODELNI KONCERT »GORIŠKA DLAN« 2014

Julijana Spina

Letošnji dobrodelni koncert Goriške območne karitas »GORIŠKA DLAN«, ki je v petek, 10. oktobra 2014, potekal v športni dvorani Osnovne šole Milojke Štrukelj v Novi Gorici, je privabil več kot 900 gledalcev – ljudi dobre volje.

Uvodne besede so pripadle g. Cvetku Valiču, predsedniku Goriške območne karitas. Poleg predstavnikov raznih humanitarnih organizacij in drugih vidnih gostov nas je s svojim obiskom in pozdravnim nagovorom počastil tudi župan Mestne občine Nova Gorica, g. Matej Arčon. Marjana Remiaš, Mojca Dolinšek in Marko Lazar, ki so povezovali prireditelje, so skupaj s številnimi nastopajočimi popeljali gledalce – darovalce v prelep večer, poln glasbe, zabave in plesa.

Namen dobrodelnega koncerta z geslom »OTROCI NAS POTREBUJEJO« je bil zbiranje finančnih sredstev za pomoč otrokom na Goriškem (socialno ogroženim družinam z več otroki, enostarševskim

družinam v stiski ipd.). V ta namen se je zbralo okrog 6.200,00 EUR.

Goriška območna karitas se ob tej priložnosti zahvaljuje vsem dobrotnikom, podjetjem in posameznikom, ki so in še bodo sodelovali v dobrodelni akciji »GORIŠKA DLAN«.

Iskrena zahvala povezovalcem prireditve in vsem nastopajočim glasbenikom, pevcem, plesalcem ter pilotu, ki je na valovih glasbe pilotiral model letala in z njim tako spretno poplesaval v zračnem prostoru dvorane, da je gledalce povsem očaral.

14

Na prireditvi so nastopali: sopranistka POLONA KANTE, pevka – glasbenica TATJANA MIHELJ, glasbena zasedba POROČNI SPEV, daljinsko vodenje letala NIK OBLAK, OTROŠKI PEVSKI ZBOR OŠ Solkan, UČENCI ODDELKA ZA ZABAVNO IN JAZZ GLASBO Glasbene šole Nova Gorica, KOMORNI ZBOR GRGAR, MEŠANI PEVSKI ZBOR LOJZE BRATUŽ Gorica – Italija, FOLKLORNO DRUŠTVO »GARTROŽ« Nova Gorica, ZOFKA NANUT iz gledališke skupine FACE, KD Slavec, Solkan. •

Ljubljana

POPLAVE V LJUBLJANSKI NADŠKOFIJI

Polona Miklič

Škofijska karitas Ljubljana se je v nekaj tednih že drugič soočila s poplavami. Za poplave v oktobru že zbiramo vloge prosilcev, in sicer v ŽK Ljubljana-Vič in ŽK Polhov Gradec, za Poljansko dolino pa v ŽK Škofja Loka in Žiri ter v župnijah Poljane in Gorenja vas.

Zadnje poplave, ki so prizadele občine Ig, Cerknica in Dobropolje, so še posebej razsežne, poplavljenih je namreč čez tisoč stanovanjskih objektov, stanje pa glede na napovedi ostaja resno, zaskrbljujoče je predvsem naraščanje voda v Loški dolini, prav tako se še vedno dvigujejo vodostaji Cerkniškega jezera in Planinskega polja. Na vseh prizadetih območjih so se ŽK hitro organizirale in se v vklju-

čile v pomoč oškodovancem, povsod so na voljo tudi vloge za uveljavljanje pomoči.

Ana Podržaj, tajnica ŽK Ig:

V prejšnjem tednu nas je doletela velika nesreča – poplave. Zaradi številnih padavin in naraslih voda so bile poplavljene številne hiše v naši občini. Najbolj ogrožene in poplavljene so bile vasi Iška, Iška vas, Strahomer, Brest in Matena. V pomoč poplavljenim se je vključila tudi Župnijska karitas Ig. S pomočjo Škofijske karitas Ljubljana smo akcijo izvedli že v ponedeljek, 10. novembra, in na najbolj ogrožena območja s pomočjo Gasilske zveze Ig, ki nam je priskočila na pomoč z gasilskim vozilom (kombi), peljali ljudem pitno vodo in jabolka. Dostop do teh območij je mogoč samo z intervencijskimi vozili, zato nam je bila pomoč gasilcev še kako dobrodošla. Vsepovsod se je čistilo, iz poplavljenih hiš so ob ceste znosili kupe uničenega pohištva, hrane, oblačil, raznih gospodinjskih aparatov, peči za centralno ogrevanje ipd. Ljudje so nam bili zelo hvaležni za pomoč, pa čeprav je bila bolj skromna. Seveda pa z akcijo nadaljujemo in zbiramo hrano, higienske pripomočke, oblačila ter tudi denarna sredstva za pomoč poplavljenim, predvsem pa najbolj socialno ogroženim. Vsem, ki kakorkoli pomagata v tej nesreči, se iskreno zahvaljujemo in Bog naj obilno poplača vašo dobroto.

Tatjana Lužar, tajnica ŽK Cerknica:

Prebivalce dela naselja Peščenek v Cerknici nad bencinsko črpalko Petrol, kjer živim, je v noči s četrtrka na petek po tretji uri zbudil alarm, ki je opozarjal na poplavni val sicer mirnega potoka Cerkniščica. Ob tej uri je bil večji del Cerknice in Dolenje vasi že zalit. ARSO je naslednji dan objavil, da se je nekje nad Rakitno utrgal oblak. Voda je drla po vseh ulicah v širši okolici potoka, s seboj je nosila vse, česar se je dotaknila. Pogled na podivjani »potoček« je bil zastrašujoč: v dveh urah je ta idilični, miren potok narasel za tri metre. Meteorne, podtalne vode in Cerkniščica, ki priteče z Vidovske planote, so v Cerknici zalile vsaj 80 stanovanjskih hiš in nič koliko gospodarskih in pomožnih objektov. V križišču Gerbičeve ulice in Notranjske ceste ob mostu, kjer cesta pelje na Slivnico, stoji majhna, pravilno lepa stara hiška, obdana s cvetjem, z lepimi in bujno cvetočimi rožami na oknih. V navalu besa podivjanega potoka je voda v trenutku skozi okna in vrata zalila vse, kar sta starejša upokojenca, ki že tako živita na meji dostojnega preživetja, ustvarila. V hipu je bila zalita spalnica, kjer sta mirno spala – z begom na prosto sta si rešila golo življenje. V trenutku sta bila ob vse. Suha drva, kupljena pred kratkim, da bosta lahko v toplem domu preživela

Foto: Arhiv ŽK IG

Foto: Arhiv ŽK IG

Foto: Tamino Petelinšek

Foto: Tamino Petelinšek

zimo, so odplavala neznano kam, avto, ki je bil parkiran za hiško, je do strehe zalila umazana voda, nanj pa so se usula še plavajoča drva, lesene goli, nesnaga, ki jo je voda nosila s seboj. Zalilo je vse aparate bele tehnike, vso obleko v omarah, šivalne stroje, štedilnike, sedežno, skratka vse, popolnoma vse ... V trenutku si brez vsega svojega pre-

teklega življenja, obstaja le kruta sedanost in negotova prihodnost. Bila sem tam, ko je bilo v hiši še vedno po tleh polno blata, umazane, prevrnjenih strojev in omar, namočene postelje, odej, oblačil ... grozno. Ne moreš si kaj, da ti po licu ne spolzijo solze žalosti, besa, sočutja ... Kaj hitro pa začneš reagirati in razmišljati: kaj pa zdaj? Obljubila sem, da jim bomo pomagali, kolikor bo v naši moči. K sreči imata med znanci in prijatelji veliko dobrih ljudi, ki so z gasilci hitro začeli čistiti in pospravljati to razdejanje. Poplavilo je tovarno Mineralka in Brest pohištvo, novi gasilski dom – svoj štab so morali gasilci preseliti na policijsko postajo. Poplavilo je tudi podzemno garažo in vozila v njej v stanovanjski soseski Za mlinom. Vz dolž toka proti Cerkniskem jezeru je deroča »reka« zalila še okoli 80 stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij. V nekatere od njih je udrla kar skozi zaprta okna.

Že zgodaj zjutraj smo se na pobudo cerkniških gasilcev in civilne zaščite organizirali in uredili začasni zbirni center aktiviranih gasilcev v novi poslovni hali v Podskrajniku, ki jo je velikodušno oddal v uporabo obrtnik Debevec iz Dolenje vasi. Skupaj smo stopili sodelavci cerkniške Karitas, prostovoljci Združenja šoferjev in avtomehaničev Cerknica in prostovoljka iz Dolenje vasi. Mokrim in utrujenim gasilcev z vseh koncev primorsko-notranjske regije smo ponudili tople in ogrevane prostore, da so si lahko vsaj malo posušili premočene jakne, hlače in obutev. Skuhali smo čaj, kavo ter jim razdeljevali tople obroke, ki nam jih je skuhal in dostavljal gostilničar iz Cerknice Srečko Gruden. Zbirni center je deloval cela dva dneva.

Občutek, da pomagaš potrebnim pomoči, čeprav v nesreči, pa je nekaj, kar človeka napolni z novo pozitivno energijo za delo v prihodnje.

Marta Šuštar, tajnica ŽK Dobrepolje:

Stara zgodba pravi, da dobrepoljska dolina leži na jezeru. Verjetno to ni le stara bajka, saj podtalnica pogosto vdre na površje. Vendar tako hudih poplav, kot se pojavljajo v zadnjih letih, na tem področju dolgo ni bilo. Dobrepolje in Struge so zelo hude poplave prizadele že leta 2010. Ljudje so v štirih letih komaj uspeli nekako obnoviti stanovanja in popraviti škodo, sedaj pa je voda zopet vdrla v iste objekte. Zaradi pravočasnih opozoril vremenoslovcev so tokrat uspeli umakniti, dvigniti in rešiti, kar se je rešiti dalo. Veliko so si med seboj pomagali sosedje, sorodniki. Vso pohvalo si gotovo zaslužijo lokalni gasilci, ki so neutrudno dežurali, pomagali reševati stvari in črpati vodo. Še vedno so na terenu in pomagajo, kjer morejo. Brez njih bi bila škoda še mnogo večja. Kljub temu je voda marsikje uničila pohištvo, vrata, podboje, tlake, mnogim je zalilo in poškodovalo peči za centralno kurjavo, gospodinjske aparate ipd. Danes dopoldne smo sodelavke ŽK pomagale čistiti kletne prostore v Domu sv. Terezije, ki so bili poplavljeni. Popoldne pa smo v Kompoljah obiskali 12 hiš, ki so bile močno poplavljenе, in jim izročili obrazce ŠKL za prijavo škode. Ugotavljamo, da je vsaj še 50 družin v Kompoljah in na Vidmu, ki so utpele škodo zaradi poplav. Obiskali jih bomo v prihodnjih dneh. V hišah, ki smo jih obiskali, smo lahko videli, da je bila višina vode v stanovanjih od 20 cm do 100 cm, v kletih in v gospodarskih poslopijih pa še višje, tudi meter in pol. Tudi tam, kjer voda morda ni pritekla v bivalne prostore, je pa

bila v kletnih prostorih in okoli hiš, je škoda velika, saj so zidovi namočeni in vlečejo vlago navzgor. Pri eni družini smo videli v delavnici označeno višino vode ob poplavi leta 2010 – 90 cm in 2014 – 76 cm. Ta razlika v višini poplavnih voda je v konkretnem primeru preprečila vdor vode v njihove bivalne prostore. Leta 2010 so imeli poplavo tudi v stanovanjski hiši, letos pa je manjkalo le 2 cm, da se voda ni razlila v stanovanje. Prav tako je verjetno teh 14 cm razlike v višini poplavnih voda pripomoglo, da voda ni vdrla v hiše v Struški dolini. Ljudje so resnično zaskrbljeni in prestrašeni, ker se poplave v zadnjih letih tako pogosto pojavljajo. Kaj storiti? Hiše ne moreš preprosto prestaviti. **Upamo, da se bo deževje končalo in bomo spet dočakali sonce, ki bo prineslo novo upanje.** •

maribor

S SVOJIM DELOM IN ŽIVLJENJEM PRIČEVATI ZA CERKEV

Darko Bračun

Duhovna obnova sodelavcev Karitas na Ptujski Gori

Na Martinovo soboto pred zahvalno nedeljo smo se sodelavci in prostovoljci Karitas mariborske nadškofije zbrali pod Marijinim plaščem na Ptujski Gori. Tokrat že četrto, tradicionalno duhovno obnovo smo sodelavci Karitas ob upokojenem nadškofu dr. Francu Krambergerju razmišljali o Cerkvi, katere del smo kot kristjani in še posebej kot sodelavci Karitas.

Mnogi temelji naše vere so bili izpostavljeni, pa tudi vprašanja, kako ravnamo mi kot kristjani v odnosu do Cerkve. Kot najožji sodelavci v Cerkev smo tisti, ki s svojim delom in življenjem pričujemo za Cerkev. Cerkev je naša mati in do matere čutimo odgovornost, resnost, dolžnost ter predvsem ljubezen. Mi smo duša Cerkve, ki s transfuzijo ljubezni ozdravlja njene bolne ude. Dobrota mora rasti v

Cerkvi. Posejati moramo čim več dobrega, da bo dobro močnejše od slabega.

Adoraciji in osebni molitvi je sledilo spokorno bogoslužje in priložnost sv. spoved ter molitev rožnega venca. Sv. mašo je gospod nadškof daroval za vse sodelavce Karitas, ki so se ali se še vključujejo v to delo Cerkve, delo ljubezni.

Duhovno obnovo smo kot vedno zaključili v romarski hiši ob prijetnem druženju in pogovoru ter izmenjavi bogatih izkušenj v karitativnem delu ter načrtovanju dela za naprej. •

72 UR BREZ KOMPROMISA

Darko Bračun

V nedeljo, 26. oktobra 2014, je skupina sedmih mladih deklet, ki živijo v študentskem domu sv. Elizabete v Mariboru, v materni hiši šolskih sester sv.

Frančiška Kristusa Kralja z radoživostjo pristopila k navedenemu projektu. Na mariborski Karitas smo predhodno z Mladinskim cehom pripravili izhodišča: osvežitev in polepšanje prostora Ljudske kuhinje Betlehem ter vključitev v sam program delitve pomoči.

Prostovoljke so z vso zavzetostjo poleg vseh študijskih obveznosti resno zastavile delo. Pomagale so pri generalnem čiščenju prostorov Ljudske kuhinje Betlehem in pripravile izhodišča za polepšanje in osvežitev prostorov razdelilne kuhinje. V kratkih 72 urah so uspele zasnovati in vnesti življenje v dele kuhinje, ki so bili pusti in prazni. Pomagale so tudi pri deljenju kosila in se tako srečale z najbolj ubogimi med nami, ki so zaradi takšnih in drugačnih okoliščin odrinjeni na rob družbe.

Z izrednim veseljem smo sodelavci mariborske Karitas spremljali njihovo vključevanje in iskričnost ter sposobnost udeležanja dogovorjenih in z načrti podkrepljenih stvaritev. Obojestranska pozitivna

izkušnja medsebojnega vključevanja in mladostne ustvarjalnosti kar kliče po nadaljnjem sodelovanju.

Prvi sadovi so že vidni, saj smo se sodelavci mariborske Karitas takoj lotili beljenja prostorov naše Karitas, da bi tudi na ta način pokazali, da svežina novih barv prinese novih moči v naše delo na eni strani, po drugi strani pa naj ljudje v stiski začutijo domačnost, ko jih sprejmemo v lep, čist in urejen prostor. Tudi po tej poti se razliva dobrota – Karitas.

MI LAZARJEV SMO DOM

p. dr. Vladimir Kos

(september 2014, v Pečarovcih)

To veste, da naš Bog živi med nami?
Kar v tabernaklju, ki ni vse zlato ...
A veste tudi to – o dobri hrani?
Tu v ljudski kuhinji jo nudijo!

In tudi to, da »krizna namestitev«
vam nudi varno, toplo posteljo:
ko vse stvari so vam v požar zavite
in – ko narava biča vas hudo ...

In veste to? Z brezplačnim se zdravnikom
lahko zaupno posvetujete;
po kapi tudi – da se z novim vznikom
besed življenja vdilj oprimate.

In vse tako je čisto v našem domu,
da radi se znebite madežev
in sploh vsega, kar vleče dušo k zlomu,
celo v globine, kjer umre odmev.

A veste to? Da z Božjega obraza
potuje k nam njegov ljubeč pogled?
Ker Lazarjev smo dom. Sam sveti Lazar
vas prosi evre, da bo dobra jed!

murska sobota

KO SE ZDRUŽITA ZNANJE IN SOČUTJE

Monika Novak

Lazarjev dom je hiša odprtih vrat, ki pod svoje okrilje s toplino sprejme vsakega človeka v stiski.

V ta dom se dnevno zateka veliko lačnih ust ter ljudi, ki se soočajo z zasvojenostjo, alkoholizmom, duševnimi motnjami, brezposelnostjo in ostalimi težavami. Pomoč ljudem je nujna, zato ŠKMS kot humanitarna organizacija venomer išče prave poti in rešitve za ljudi v stiski. V tem prispevku vam želimo prikazati delček poti, po kateri vodimo

in usmerjamo pomoči potrebne.

Brez strokovnega znanja in sodelovanja z drugimi strokami naše delovanje ne bi bilo tako uspešno. Zato vedno težimo k dobremu sodelovanju in skupni pomoči socialno šibkim. V ta namen je ŠKMS organizirala posvet, na katerega je povabila predstavnike Zavoda karitas Samarijan, ki so nam predstavili program Vrtnica za alkoholike, in Zavoda Pelikan – Karitas, ki so nam predstavili program Skupnosti Srečanje za odvisnike. Na posvet so bili povabljeni tudi predstavniki pomurskih zavodov, in sicer centri za socialno delo, zdravstveni domovi, policijske postaje, srednje šole, psihiatrična bolnišnica in drugi. Udeležba je bila visoka, posvet pa je dosegel namen, saj smo pridobili ogromno koristnih informacij, ki bodo vsaki ustanovi zagotovo koristile pri opravljanju vsakodnevnega dela.

Nek pregovor pravi, da delo krepi telo in duha. Na ŠKMS se tega zavedamo in zato poskušamo vključevati naše uporabnike v različne programe dela. Prostovoljstvo je eden glavnih načinov njihovega vključevanja v socialne programe in to redno prakticiramo. Na Domačiji imajo uporabniki velike možnosti za svoj osebni razmislek, izpopolnjevanje in razvijanje socialnih veščin. Ker je to kmetija, ki potrebuje pridne delovne roke, naše uporabnike

vključujemo v ta program, da s svojim prostovoljnim delom naredijo kaj koristnega zase in hkrati za Domačijo. Zato smo oktobra izvedli tudi trgatve, ki je obrodila veliko sadov, tako z vidika pridelka kot tudi na socialnem nivoju. Zadovoljni obrazi so povedali največ in naš namen je bil dosežen.

Domačija je socialnovarstveni program oz. projekt, ki živi že od leta 2011 in je večjemu strokovnemu krogu že kar dobro poznan. Nekako so ga začutili tudi mladi prostovoljci in našli v njem poti za reševanje težav ljudi z različnimi težavami. Tako je med nadobudnimi mladimi prostovoljkami pod okriljem njihove mentorice s Socialne akademije zaživel projekt »72 ur brez kompromisa«, ki ga izvaja Mladinski ceh v sodelovanju z različnimi institucijami. Glavna naloga te projektne skupine je bila posneti nekajminutni kratki promocijski film, v katerem je bil predstavljen projekt Domačija. Posnet promocijski film lepo prikazuje potek dnevne okupacije na Domačiji, kjer se uporabniki pridno urijo v različnih delovnih navadah in socialnih veščinah. Cilj vseh uporabnikov je, da se, s pomočjo strokovnega kadra, ki jim je na Domačiji vedno v pomoč, izvijajo iz zank, ki jim ga je pripravilo življenje, in da spet znova dostojno zaživijo. V nekem intervjuju je ena izmed prostovoljk povedala naslednje: *»Končni vtis prostovoljk, ki smo uspešno dokončale zadani izziv, je odličen. Čeprav nismo vedele, kaj nas čaka, smo komaj čakale trenutek, ko bomo lahko dokazale, iz kakšnega testa smo. Med intenzivnim delovanjem akcije smo se naučile marsikaj uporabnega, aktivno pa smo sodelovale pri okrepitvi medgeneracijskega dialoga. Vsem mladim pa sporočamo, da so tovrstni izzivi čudovita izkušnja, v kateri se lahko naučijo veliko novega; pridobljeno znanje pa jim bo zagotovo še kdaj prav prišlo.«*

Življenje ubira različne poti. Nikoli ne vemo, katero bomo ubrali. Človeška krhkost in nemoč nas velikokrat odpeljeta po nepravi poti in pridemo do trenutka, ko ne vemo več, kako naprej. Vsak, ki se znajde na taki preizkušnji življenja, prej ali slej poišče nekoga, ki mu lahko zaupa in pomaga. V Lazarjevem domu se trudimo po svojih najboljših močeh pomagati ljudem, ki potrebujejo našo pomoč. Vsak je vedno dobrodošel, saj so Lazarjeva vrata vedno odprta za ljudi v stiski. •

SOLIDARNI S SIRIJO IN IRAKOM

Jana Lampe

Vojna v Iraku in Siriji se nam morda zdi daleč in novice o tem nam morda ne sežejo več do srca. Ljudje v teh deželah pa vsakodnevno trpijo strahovito preganjanje, med njimi tudi krščanske skupnosti in druge manjšine. Sirski škof Antoine Audo je povedal, da je državljanska vojna prizadela že polovico Sircev in ob tem povzročila veliko humanitarno krizo. Ob tem poudarja, da za Sirijo niso neznanško breme le dnevni spopadi po več delih dežele in štirje milijoni beguncev, ampak tudi uničenje infrastrukture ter brezposelnost. V Iraku pa je v letu 2014 zaradi preganjanja skrajnežev svoje domove moralo zapustiti že več kot 1,2 milijona ljudi, ki počasi izgublajo upanje. Lokalne Karitas na teh kriznih območjih že od vsega začetka pomagajo predvsem begunskim družinam, ki jih oskrbujejo s paketi s hrano in drugimi osnovnimi potrebščinami, zagotavljajo zatočišče, pomagajo pri izobraževanju otrok, zdravstveni oskrbi in nudijo psihosocialno pomoč ljudem v stiskah.

Na **Slovenski karitas** smo v mesecu juniju 2013 posredovali **10.000 EUR lokalni Karitas v Turčiji za nudenje najnujnejše pomoči s hrano in zdravstveno oskrbo neregistriranim sirskim begunskim družinam** v obmejnih krajih Reyhanli in Kirikhan v Turčiji. V mesecu oktobru 2014 pa smo preko apela Caritas Internationalis nakazali **10.000 EUR nacionalni Karitas v Iraku za prvo pomoč preganjanim družinam in posameznikom na območju severnega Iraka**. V okviru tega apela se bo s hrano, bivališči in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami pomagalo 111.300 posameznikom iz 18.550 gospodinjstev na območju krajev **krajev Erbil, Dohuk in Zakho**.

Slovenska karitas vas ob tem vabi, da vse ljudi dobre volje spodbudite, da vsak po svojih močeh pomaga preganjanim zaradi islamskega totalitarizma v Iraku in Siriji, saj so potrebe na teh kriznih območjih velike. **Kdor bi še želel pomagati sirskim in iraškim beguncem, lahko svoj dar nakaže na TRR:**

Slovenska karitas, Kristanova ulica 1,
1000 Ljubljana
SI56 0214 0001 5556 761
namen: Begunci Sirija in Irak, sklic: 00 840

Foto: Caritas Internationalis

Papež Frančišek nas poleg solidarnosti vabi tudi k molitvi za mir. »Zbrali se bomo v molitvi in v duhu pokore za mir za ljubljeni sirski narod in tudi za mir drugje po svetu, kjer se soočajo s konflikti in nasiljem,« je dejal papež. »Človeštvo potrebuje te geste miru ter besede upanja.« Ob tem tudi vas prosimo, da nadaljujemo z molitvijo za mir v Siriji in Iraku v okviru vaših Župnijskih karitas in župnij. Za ta namen smo pripravili posebno molitev.

Molitev za mir v Siriji in Iraku

*Bog sočutja,
poslušaj klice ljudi v Siriji in Iraku.
Zaceli rane tistim, ki trpijo zaradi nasilja,
potolaži tiste, ki žalujejo za umrlimi.
Daj ljudem iz sosednjih držav moči
za sprejemanje in oskrbo beguncev.
Spremeni srca tistih, ki so prijeli za orožje,
in zaščiti tiste, ki se zavzemajo za mir.
Bog upanja,
navdihni voditelje, naj izberejo mir pred nasiljem
in iščejo spravo s sovražnikom.
Navdihni Cerkev po vsem svetu s sočutjem
do ljudi v Siri in Iraku
in daj nam upanja za prihodnost v miru,
ki temelji na pravičnosti za vse.
To te prosimo po Jezusu Kristusu,
Knezu miru in Luči sveta.
Amen.*

(molitev so pripravili Catholics Confront Global Poverty) •

POMOČ OGROŽENIM Z VIRUSOM EBOLE V AFRIKI

Jana Lampe

Virus ebola je v državah Zahodne Afrike, predvsem v Liberiji, Sierr Leone in Gvineji, v samo nekaj mesecih vzel življenje skoraj 5.000 ljudem, 13.000 pa je okuženih. Lokalna Cerkev in Karitas sta že od vsega začetka dejavni pri pomoči z ebolo ogroženim ljudem. Sodelavci Karitas hodijo po vaseh na ogroženih območjih in o tem, kako se ebola širi in kako lahko to preprečijo, **preko delavnic in plakatov oza-veščajo posameznike in skupnosti ter jim za preprečevanje širjenja ebola delijo milo, klor, razkužila za roke ter vedra za vodo s pipami.** Širjenje ebola v teh državah vpliva tudi na gospodarsko krizo in s tem na prehransko varnost. Ljudje zaradi omejitve gibanja ne smejo iti v službo, ne morejo obdelovati polj, zapirajo se lokalni trgi, dvigajo se cene hrane. **Zato postajajo revnejši in vse bolj lačni,** čeprav sami niso okuženi z ebolo. Tako lokalne Karitas na tisoče ljudem v teh državah pomagajo tudi pri oskrbi s hrano in osnovnimi življenjskimi potrebščinami. Slovenska karitas na podlagi humanitarnih apelov Caritas Internationalis zbira sredstva za pomoč ogroženim ljudem v Liberiji, Sierr Leone in Gvineji. **Vsi, ki bi želeli pomagati, lahko svoj dar nakažete na:**

**Slovenska karitas
Kristanova ulica 1
1000 Ljubljana
TRR : SI56 0214 0001 5556 761,
namen: POMOČ EBOLA, sklic: SI00 627,
koda namena: CHAR, BIC banke: LJBAS12X.**

Hvala vsem za vašo pomoč in solidarnost!

Pesem in ples sta odprla dlan mnogih ljudi na dobrodelni prireditvi Goriška dlan

»Skrbno pripravljen in čakajoč na goste....«

Dan odprtih vrat skupnosti Zavoda Pelikan – Karitas v Sostrem

»Skupno delo nas krepi in uči novih odnosov...«

Trgatev v okviru projekta Domačija

»Lepo je nastopati...«

Najmlajši udeleženci seminarjev Karitas so preživeli bogat čas med sodelavci Karitas

»Mavrica za ljudi v stiski«

Urejanje prostorov Nadškofijske karitas Maribor

QR koda za dostop do Žarka dobrote na internetni strani preko sodobnih spletnih bralnikov.

Vizija Slovenske karitas:

Karitas

- ljubeča skrb Cerkve za ljudi v stiski.
Glas revnih v družbi.
V službi človekovega dostojanstva.

ISSN 1581-5528

9 771581 552004